

Nr 249.

Av herr **Olsson** i Ramsta, *om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i vad mån landets jordbrukare tillskyndas förlust genom handeln med okontrollerade utsäden m. m.*

Det svenska jordbruket har under de senaste 20 åren genom en högt uppdriven maskinteknik samt genom statens och hushållningssällskapens kraftigt ingripande verksamhet på lantbruksundervisningens och jordbrukskreditens områden gått framåt med jättesteg. Men oaktat alla dessa framsteg och förbättringar på jordbrukets område, återstår dock ännu mycket att göra, innan större delen av svenska jorden lämnar högsta möjliga skörd.

Ett av huvudvillkoren för erhållande av fullrepad skörd är, att jordbrukaren har ett utsäde av allra bästa kvalitet — härstammande från härdiga och rikgivande sorter och med högsta grobarhet.

Mången gång kunna ogynnsamma väderleksförhållanden så menligt inverka på skörden, att bristen på goda utsäden inom en hel provins gör sig märkbart gällande.

Under sådana årgångar med begränsad tillgång på gott utsäde göra affärsmännen på detta område sig oskäligt stora förtjänster på jordbrukarnes bekostnad. Jag syftar då ej på de större utsädesfirmorna, som föra en kontrollerad, förstklassig utsädesvara, vilken alltid ställer sig dyr att frambringa, utan jag tänker på alla mindre spannmålshandlare landet runt, som blott tillfälligtvis försälja utsäden — utan garanti och kontroll.

Ett gott utsäde är alltid dyrt, men efter ett dåligt bärgningsår stegras priserna till ytterlighet. Småbrukaren ser sig då ofta nödsakad att köpa en billigare vara hos närmaste spannmålshandlare.

Och hurudan vara erhåller jordbrukaren hos dessa tillfälliga utsädesförsäljare?

Har bärgningsvädret för den skörd som säljes varit gott, är ju också groningsprocenten hos säden i allmänhet tämligen hög; men har bärgningsvädret varit dåligt, då blir groningsprocenten och groningsenergien låg.

Under ett gott fröår ställa sig vanligen priserna på gräsfrö mycket låga för att kanske redan kommande år springa upp till dubbla beloppet.

Av dessa stora fluktuationer på gräsfrömarknaden är från år begagna sig en del firmor för att göra sig synnerligen goda förtjänster. De uppköpa nämligen under ett rikt fröår större partier gräsfrö och lagra detta, tills priserna ett annat år ha sprungit upp. Har fröet varit lagrat i två år och däröver, äro groningsprocenten och groningsenergien högst betydligt nedsatta, ja ibland ända till 25—50 %. Inget utsäde förlorar nämligen så snart grobarheten som gräsfröna vid en flerårig lagring.

Att det svenska jordbruket och dess yrkesutövare årligen tillskyndas stora förluster genom dessa underhaltiga, okontrollerade utsäden ligger i öppen dag. Säkerligen minskas årligen skörden från Sveriges jord med många millioner kronor på grund av här påpekade förhållanden.

Det är en brist i vår svenska lagstiftning, att här fattas tydliga lagbestämmelser om handeln med utsädesvaror.

Staten borde genom lag skydda alla landets jordbrukare från risken att från spannmålshandlarna få köpa okontrollerade utsäden utan den ringaste förbindelse från försäljaren.

En enskild person är ej i stånd att åstadkomma en nöjaktig utredning om i huru stor utsträckning och i vad mån handeln med okontrollerade utsäden vållar landets jordbrukare förluster för att på grund därav kunna framlägga förslag till lag för handeln med utsädesvaror.

Att en sådan lag dock är av behovet, inse vi mindre jordbrukare tydligt.

På grund av vad jag här ovan anfört får jag därför vördsamt anhålla,

att Riksdagen beslutar i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en utredning om i vad mån handeln med okontrollerade utsäden vållar landets jordbrukare förluster och i vad mån åtgärder till förekommande därav må kunna vidtagas.

Stockholm den 3 februari 1914.

Gustaf Olsson
i Ramsta.